

TURIZMUS

Nemzetközi adatok

- A turizmus a világ GDP-jének 9 százalékát állítja elő.
- A világban 11 munkavállalóból 1 a turizmusban dolgozik.
- 2012-ben több mint egymilliárd ember vett részt a nemzetközi turizmusban. 2030-ra ez a szám elérheti az 1,8 milliárd főt.
- A nemzetközi turizmus tekintetében a leglátogatottabb és legtöbb bevételt elérő turisztikai régió Európa.

Magyarországi adatok

- 2013-ban a Magyarországra érkező 43,66 millió külföldiből csak 14,9 millióan érkeztek turisztikai céllal.
- 2013-ban a külföldi látogatók 101,7 millió napot töltöttek el hazánkban.
- 2013-ban a szállodák szobafoglaltsága 49,8 százalékos volt.
- 2013-ban a több napra hazánkba látogató külföldiek 39,5 százaléka Budapestet, 31,7 százaléka pedig a Nyugat-Dunántúlt kereste fel. A harmadik leglátogatottabb terület a Balaton, 7,4 százalékkal.

A Képviselői Információs Szolgálat Infojegyzete a turizmus keretfeltételeit, intézményrendszerét és főbb adatait tekinti át. Célja, hogy képet adjon a magyar gazdaság egyik meghatározó és potenciális szolgáltató ágazatáról.

Az Európai Unió és a turizmus

Az [Európai Unió működéséről szóló Szerződés](#) 6. cikkelye értelmében az Unió hatáskörrel rendelkezik az idegenforgalom fölött. Fontos megjegyezni azonban, hogy a 2014–2020-as uniós pénzügyi keretben az idegenforgalom számára nem jelöltek ki önálló költségvetést.

A Bizottság 2010-ben közleményt adott ki [Európa, a világ első számú turisztikai célpontja – az európai turizmus új politikai kerete](#) címmel, amelyben új cselekvési keretet határozott meg a következő fő célok elérése érdekében:

- „(1) az idegenforgalmi ágazat versenyképességének ösztönzése Európában;
- (2) fenntartható, felelősségteljes és minőségi idegenforgalom kialakításának elősegítése;
- (3) Európa, mint fenntartható és minőségi úti célokat kínáló régió arculatának ápolása és ismertségének növelése;
- (4) az EU szakpolitikáiban rejlő és pénzügyi eszközeiből adódó lehetőségek maximális kiaknázása a turizmus fejlesztésére.”

A fentiekhez kapcsolódva 2014 tavaszán az Európai Bizottság [Az európai turizmus minőségi alapelveiről](#) címmel tanácsi ajánlást nyújtott be, amellyel a turisztikai szolgáltatások minőségének emelését és a fogyasztói bizalom erősítését kívánja elősegíteni.

A Bizottság által az [idegenforgalom](#) területén indított legfőbb kezdeményezések és célkitűzések:

- Az „[EDEN](#)” célja a fenntartható idegenforgalmi fejlesztési modellek támogatása.
- A [CALYPSO](#) projekt az időseket, a hátrányos helyzetű fiatal felnőtteket, a rászoruló családokat és a mozgáskorlátozottakat kívánja a bevonnai a turizmusba és egyben csökkenteni annak szezonálisát.
- A [szeniorturizmus](#) célja az időskorú személyek aktivizálása és egyben a szezonális csökkenése.
- A [fenntartható turizmus](#) fogalomkörébe a természeti és kulturális források fenntartható megóvása és kezelése, az idegenforgalmi úti célok forrásfelhasználásának és szennyezettségének minimalizálása, a kereslet szezonális jellegének csökkentése, az ágazathoz

kapcsolódó közlekedés környezeti hatásainak kezelése, az idegenforgalmi élmények megkülönböztetés nélküli mindenki számára elérhetővé tétele és az idegenforgalmi állások minőségének növelése tartozik.

- Az [„idegenforgalom és hozzáférhetőség mindenki számára”](#) program célja a turizmushoz való hozzáférés általánossá tétele a fogyatékosok, illetve az idősek számára.
- A [kulturális turizmus](#) szempontjából Európa a világ egyik legfőbb célpontja. Az EU támogatja a nemzetközi kulturális turisztikai termékek létrehozását. Az EU csatlakozott az Európa Tanács által kezdeményezett „Európai kulturális útvonalak” hálózathoz. Jelenleg [29 páneurópai tematikus útvonal](#) található, amelyek csökkenthetik a szezonális különbségeket, illetve bizonyos területeken a turisták koncentrációját, és hozzájárulhatnak a rurális térségek fejlődéséhez, hiszen az útvonalak 90%-a ezeken halad át.
- Az EU [támogatja](#) az EuroVelo európai kerékpárút-hálózat fejlesztését, amely jelenleg [14 útvonalat](#) foglal magában.

Az Európai Unió nagy hangsúlyt fektet az **utasjogok** szabályozására és garantálására is. A Bizottság 2011-es [közleménye](#) három pillérré határoz meg az utasjogok területén:

- megkülönböztetés-mentesség;
- a pontos, időszerű és hozzáférhető tájékoztatás;
- az azonnali és arányos segítségnyújtás.

A TURIZMUS ÁLLAMI IRÁNYÍTÁSA MAGYARORSZÁGON

Az idegenforgalmi ágazatnak jelenleg nincs önálló törvényi szabályozása.

Az **Országgyűlésben** a turizmus területének 1998 óta van külön **állandó bizottsága**. A 2010-től [Sport- és turizmusbizottság](#) néven működő szerv a turizmussal kapcsolatos jogalkotásban kezdeményező, javaslattevő, véleményező, törvényben és a határozati házsabályi rendelkezésekben meghatározott esetekben pedig ügydöntő szerv. Feladata a turizmus állami irányításának ellenőrzése és felügyelete. Kapcsolatot tart az ágazat szereplőivel és szervezeteivel.

A kormányzatban a turizmus területe jelenleg a **Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) [Tervezés-koordinációért Felelős Államtitkárságához](#)** tartozik, azon belül pedig a turizmusért felelős helyettes államtitkár irányítása alatt áll. Az államtitkárság legfontosabb feladatai:

feladatai:

- az ágazat fejlesztési stratégiájának megalkotása;
- jogszabályi- és közgazdasági környezetének alakítása;
- együttműködés más minisztériumokkal a turisztikai, vendéglátó-ipari, egészség- és orvosturisztikai szolgáltatásokra és feladatokra vonatkozó programok végrehajtásában;
- részvétel a turisztikai célú hazai költségvetési források felhasználásának meghatározásában;
- az európai uniós tagságból adódó kormányzati feladatok végrehajtása, a hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerek ápolása, működtetése;

Főbb nemzetközi szervezetek:

World Tourism Organization
([UNWTO](#) – Turisztikai Világszervezet): az ENSZ szakosított ügynöksége, amelynek célja a felelős, fenntartható és mindenki számára elérhető turizmus elősegítése.

European Travel Commission
([ETC](#) – Európai Utazási Bizottság): a szervezet célja az európai desztináció erősítése. Tagjai az európai nemzeti turisztikai szervezetek.

- nemzeti turisztikai marketingszervezet, a Magyar Turizmus Zrt. szakmai felügyelete.

Az **ágazat** hosszú távú 2014–2024-es időszakra vonatkozó [stratégiai koncepciójának](#) társadalmi egyeztetése lezajlott, a stratégia elfogadása az új kormány feladata. A stratégia meghatározza a következő tíz év céljait és prioritásait.

A **Magyar Turizmus Zrt.** (MT Zrt.) egy személyes részvénytársaság, melynek egyedüli részvényese a Magyar Állam. A tulajdonosi jogokat az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt. gyakorolja. Az MT Zrt. [kiemelt feladatai](#):

- a beutazó és belföldi turizmus marketingeszközökkel való ösztönzése;
- ennek érdekében regionális és külképviseleti hálózatot hoz létre és működtet;
- agrár- és bormarketing feladatok ellátása;
- az országos Tourinform Iroda-hálózat szakmai irányítása és védjegy tulajdonosi jogainak gyakorlása;
- TDM szakmai koordinációs feladatok ellátása.

A turisztikai desztináció menedzsment (TDM) fogalma
a 2012. évi [a turizmusról és a vendéglátásról szóló törvénytervezet](#) alapján:

„a turisztikai desztináció területén működő, gazdálkodó szervezetek, helyi és nemzetiségi önkormányzatok, civil, egyházi és egyéb szervek, szervezetek önkéntes együttműködésével megvalósított, a turizmus fenntartható fejlődését szolgáló tevékenységek összessége.”

*A működtetéshez szükséges feladatokat ellátó szervezetet **TDM-szervezetnek** nevezünk.*

Magyarországon több mint 120 [Tourinform](#) iroda működik a MT Zrt. szakmai irányításával és névhasználati engedélyével. A Tourinform irodák legfontosabb feladata a helyi, regionális és országos turisztikai termékek, információk versenymentes közvetítése, helyi és térségi marketingtevékenység végzése.

A TURIZMUS ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉSI FORRÁSAI ÉS TÁMOGATÁSA

Magyarország a 2014. évi központi költségvetéséről szóló [2013. évi CCXXX. törvény](#) alapján a turizmus ágazat a folyó évben a további költségvetési forrásokhoz juthat hozzá.

Turisztikai célelőirányzat (TC): 9,846 Mrd Ft, amely a Kormány által jóváhagyott turizmuspolitika megvalósításának eszköze. Felhasználása: elsősorban a nemzeti marketing- és promóciós tevékenység finanszírozása, a turisztikai kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése hazai forrású pályázatok és az előirányzat felett rendelkező miniszter egyedi támogató döntése révén. Felhasználását [miniszteri rendelet](#) szabályozza.

Részben a turizmushoz kapcsolódik az **Agármarketing célelőirányzat (AC):** 855,9 millió Ft, amelyből az MT Zrt. által ellátandó bel- és külpiazi közösségi agrármarketing tevékenységet finanszírozzák, illetve a fesztiválokön való részvételt támogatják, és a gasztroturizmust erősítik.

Idegenforgalmi adó differenciált kiegészítése: 400 millió Ft, amelyből egyes helyi önkormányzatok turisztikai tevékenységének költségvetési támogatása valósul meg.

Üdülőhelyi feladatok támogatása előirányzat: 11,524 Mrd Ft, amely a települési önkormányzatot idegenforgalmi célú kiadásaihoz használható fel. Mértéke: az üdülővendégek tartózkodási ideje alapján beszedett idegenforgalmi adó (IFA) minden forintjához 1,5 forint. Folyósítására a településeken az üdülővendégek tartózkodási ideje alapján beszedett idegenforgalmi adó 2012. évi tény adatai alapján kerül sor.

SZÁLLÁSHELY TANÚSÍTÓ VÉDJEGYEK

2012-ben megszűnt a szálláshelyek önbesoroláson alapuló osztályba sorolása, helyette egy védjegyrendszer került kidolgozásra. Az NGM szakmai szervezetekkel szoros együttműködésben öt szálláshely típusra (falusi, kemping és üdülőház-telep, szálloda, magánszállás) működtet nemzeti tanúsító védjegyrendszert, amelyek a szolgáltatások minőségi garanciáját segítik elő.

A szálláshelyek üzemeltetői jelenleg önkéntesen kérhetik a minősítést a szakmai szervezeteknél. A minősítési eljárás végén egy szakmai bíráló bizottság tesz javaslatot a védjegyhasználat engedélyezésére, amelyet a magán, a falusi szálláshelyek, a kempingek és az üdülőház-telepek esetében a védjegy-tulajdonos turizmusért felelős miniszter (NGM) hagy jóvá, a szállodáknál pedig egy Bíráló Bizottság, amelyben az NGM, a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által delegált tagok találhatók meg. A szállodákat minősítő Hotelstars rendszere egy

jelenleg 15 európai ország együttműködésével megvalósuló közös szállodai minősítési rendszer.

A védjegyhasználatot a védjegyek és földrajzi árujelzők oltalmáról szóló [1997. évi XI. törvény](#) védi.

A védjegyrendszer és a minősített szálláshelyek száma (2014. március 20.)

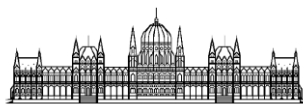
Szállás-típusok	Védjegy	Minősítő szervezet	db
magánszállás	korona	Magánszállásadók Országos Szövetsége	17
falusi szálláshely	napraforgó	Falusi és Agroturizmus Országos Szövetsége	528
kemping	csillag	Magyar Kempingek Szakmai Szövetsége	23
üdülőház-telep	osztály	ua.	6
szálloda	csillag	Magyar Szállodák és Éttermek Szövetsége	368

Forrás: minősítő szervezetek honlapjai

Források:

- [NGM Tervezéskoordinációért Felelős Államtitkárság](#)
- [Jelentés a turizmus 2012. évi teljesítményéről](#), KSH, 2013. július, [KSH](#)-statisztikák
- [Magyar Turizmus Zrt.](#)
- [www.fatosz.hu](#), [www.maganszallasadok.hu](#), [www.camping.hu](#), [www.hotelstars.hu](#)
- [Az Európai Bizottság turizmuspolitikájáról](#)
- Eurostat-[statisztikák](#) és [publikációk](#)
- [Institut Européen des Itinéraires Culturels](#)
- MICHALKÓ Gábor: *Turizmológia*, Bp., 2012.
- TDM működési kézikönyv, Bp., 2008.

Készítette: Csorba György
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.